

Prøver – Evaluering – Undervisning
Engelsk
maj-juni 2009

Ved fagkonsulent Rita Mogensen

Styrelsen for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Grundskolen

Kontor for Afgangsprøver, Test og Evalueringer

Indhold

INDLEDNING.....	3
FSA, SKRIFTLIG ENGELSK	3
Hæfte 1 (en time).....	4
Hæfte 2 (to timer)	6
FSA, MUNDTLIG PRØVE	14
Tekstopgivelser	15
Overordnede temaer.....	17
Elevens selvvalgte emne.....	19
Dispositionen.....	21
Redegørelsen	24
Lodtrækning	25
Prøveoplægget	27
Prøveforløbet	28
Orientering om prøven til eleverne	30
Tjekliste	30
Karaktergivning	31
Ny prøvebekendtgørelse	32
FS10, SKRIFTLIG PRØVE.....	32
Prøveoplæg	32
Fejltyper	37
FS10, MUNDTLIG PRØVE	42
NY 10. KLASSEPRØVE.....	42
BRUG AF IT TIL PRØVERNE.....	43
Snyd	44
Praktiske forhold	44
FAGKONSULENTENS KONFERENCE.....	45
FELLES MÅL	45
TAK TIL CENSORERNE	46

Indledning

Endnu et års prøver er vel overstået og skal nu evalueres. Efter tre år med den 'nye' prøveform i 9. klasse ser den ud til at være blevet implementeret. Adskillige lærere har ført elever op og været ude som censorer flere gange. Nye lærere er kommet til, men har haft kolleger, hvor de kunne søge råd og vejledning. De fleste skoler har nu også oplevet, at skriftlig engelsk er blevet udtrukket på deres skole.

Denne prøvetermin har været den sidste, hvor den 'gamle' prøveform er blevet benyttet i 10. klasse. Det har altså været sidste gang med lytte- og læsetekster til den mundtlige prøve. Fra 1. august 2009 gælder der en ny prøvebekendtgørelse.

FSA, skriftlig engelsk

Den skriftlige prøve i 9. klasse har været afholdt fem gange – tre prøver i maj-juni og to sygeprøver i december. Dette betyder, at såvel lærere som elever burde være bekendt med prøveformen og have haft mulighed for at afprøve adskillige prøvesæt. Det anbefales, at alle elever har prøvet mindst et af de tidligere udsendte prøvesæt, før de selv skal til FSA, så de får indtryk af, hvilke opgavetyper de kan blive præsenteret for, samt hvordan de kan disponere deres tid. Det kan forventes, at der til stadighed vil blive præsenteret nye opgavetyper i sættene eller foretaget små ændringer. Dette vil som oftest ske ved decemberprøven.

Fra december 2008 er der netop sket en ændring af tidsfordelingen mellem lytte- og læsedelen. Dette betyder, at der nu bruges 25 minutter på lyttedelen og 35 minutter på læsedelen.

I censorrapporterne fra de beskikkede censorer udtrykkes der stor tilfredshed med såvel prøveformen som prøvesættene. Afprøvningen i de fire områder, lytteforståelse, læseforståelse, sprog og sprogbrug samt fri skriftlig fremstilling, giver et godt billede af den enkelte elevs kompetencer. Kombinationen af dette og en objektiv retning af de tre første dele af prøven giver en valid og reliabel prøveform.

Hæfte 1 (en time)

Listening Comprehension

Lyttedelen varer i dette prøvesæt 25 minutter og består af fire sektioner. Teksternes sværhedsgrad stiger gradvist. De to første sektioner afspilles kun én gang, hvilket der gøres tydeligt opmærksom på såvel på cd'en som i opgavehæftet. Opgaverne er de velkendte multiple-choice-opgaver. Valgmulighederne er alle formuleret således, at de *kan* virke plausible. Det er derfor nødvendigt, at eleverne lytter grundigt efter detaljerne for at kunne vælge den rigtige svarmulighed.

Sektion tre, der er en fortsættelse af det interview, som eleverne har hørt i sektion to, afspilles to gange. Opgaverne her er den type, hvor eleverne skal indsætte det manglende ord i et resumé af lytteøvelsen. Det skal være nøjagtigt det ord, som bruges på cd'en. For at gøre opgaven nemmere er begyndelsesbogstavet angivet til hvert ord. Eleverne bør nu kende denne opgavetype, men der er stadigvæk enkelte elever, som slet ikke prøver at løse denne opgave. For at et svar kan godkendes, skal ordet kunne genkendes samt have den korrekte grammatiske form. I opgave 16, hvor svaret er "guided", vil man ikke kunne godkende "guiding", mens "gided" eller "guidet" vil kunne accepteres. Det samme gør sig gældende i opgave 17, hvor det korrekte svar er "absolutely". Her kan "absolute" ikke godkendes, men stavemåder som for eksempel "absoluteli" eller "absoulutlig" vil blive accepteret som en korrekt besvarelse.

Sektion fire består af en nyhedsudsendelse, som vi kender det fra tidligere sæt. Lytteøvelsen afspilles to gange, og opgavetypen er multiple-choice. Nyhedsudsendelsen består af fem nyhedsindslag, hvilket stiller krav om, at eleverne hele tiden skal forholde sig til noget nyt. Der er et spørgsmål til hver nyhed.

Censorerne skriver blandt andet om lyttedelen:

"Den stigende sværhedsgrad i opgaverne giver de dygtige elever mulighed for at vise, hvad de i virkeligheden kan."

”Der er ingen tvivl om, at de fleste elever synes, at lyttedelen er langt den vanskeligste af de fire opgavetyper. Eleverne er presset på tid på grund af omfanget. De skal ikke blot lytte, men både lytte og tage stilling til de muligheder, de får. Nogle af opgaverne er udfærdiget således, at to eller flere svar ligner hinanden. Så eleverne skal være meget skarpe.”

Det gælder om at lave nogle opgavetyper, som giver såvel de dygtige som de svagere elever mulighed for at vise, hvad de kan. Det vil sige, at det er relativt få elever, som skal kunne løse alle opgaver rigtigt. Forcensuren, som karakterfordelingen laves ud fra, har således vist, at elever med op til fire fejl i år opnår karakteren 12.

Reading Comprehension

Der er afsat 35 minutter til læsedelen i det foreliggende prøvesæt, hvilket har vist sig at passe godt til den tekstmængde og de opgaver, der er i hæftet. Læsedelen er inddelt i fire sektioner.

I første sektion præsenteres eleverne for kortere autentiske tekster. Opgavetyper er multiple-choice med kun tre svarmuligheder. De korte tekster er lettere for eleverne at overskue, men kræver til gengæld, at de forstår at uddrage specifik information for at kunne løse opgaverne korrekt.

I sektion to præsenteres eleverne for en længere tekst, der er opdelt i seks mindre afsnit. I denne opgave skal eleverne vælge den rette overskrift til hvert afsnit (multiple-matching). Der er imidlertid ni overskrifter at vælge imellem. Det vil være en god idé at opfordre eleverne til at kigge de overskydende overskrifter igennem for at tjekke, om der måske var en af disse, der ville matche bedre end dem, som er blevet valgt i første omgang. I denne type opgaver ses i nogle tilfælde en vis sneboldeffekt, hvilket betyder, at en fejl fører flere fejl med sig.

I sektion tre kommer der igen en multiple-matching-opgave. I denne opgave skal eleverne matche seks elevudsagn med ni bogbeskrivelser. Forcensuren viser, at i denne sektion har flest elever scoret højt.

I sektion fire præsenteres en længere tekst for eleverne. De tilhørende opgaver er multiple-choice, der prøver såvel tekstforståelse som forståelse af enkelte ord fra teksten. Denne sektion ser ud til at have været den største udfordring for eleverne. Dette kan måske skyldes, at nogle elever har været under tidspres og ikke har haft den fornødne tid til detaljerne.

Censorerne skriver blandt andet om læsedelen:

”Alt i alt en god læseprøve med mange forskellige teksttyper og et passende omfang.”

”Grænsen for, hvad eleverne kan nå på den givne tid, er nået.”

”Generelt en rigtig god opgave.”

”Der ligger en opgave for lærerne i at vænne deres elever til disse opgavetyper. Det kræver tilvænning at læse koncentreret med fokus på for eksempel at finde specifik information.”

Langt de fleste censorer giver i deres evaluering udtryk for, at sværhedsgraden i læsedelen har været passende. I omsætningstabellen ses det, at karakteren 12 kan opnås selv med et par fejl, hvilket svarer til beskrivelsen af denne karakter.

Hæfte 2 (to timer)

Language Use

Eleverne disponerer selv tidsfordelingen af de to timer på sprog og sprogbrug og fri skriftlig fremstilling, men det anbefales, at de bruger henholdsvis 30 minutter og halvanden time på de to dele.

I sprog og sprogbrugsdelen bliver eleverne i dette års prøvesæt først prøvet i at sætte verberne i en sammenhængende tekst i simple past tense. I nogle klasser har næsten alle elever scoret mange point i denne opgave, mens der i andre klasser kun har været få elever, som har været klar over, hvad simple past tense er. Der optræder en del ing-former og nutidsformer hos adskillige elever. Specielt tre items har voldt problemer, nemlig nr. 10,

”panic” (”panicked”), nr. 11, ”grab” (”grabbed”) og nr. 13, ”be” (”were”). Nogle elever mener, at de kan løse opgaven uden at tjekke svarene i de tilladte hjælpemidler. Dette ses for eksempel ud fra fejl som ”cought” i stedet for ”caught”, eller ved at uregelmæssige verber bøjes regelmæssigt.

I den næste sektion prøves eleverne i ordforråd og kendskab til ordklasser. Eleverne skal vælge og indsætte det korrekte ord blandt ord, der har samme oprindelse. Denne opgavetype volder ikke eleverne de store problemer, om end der også her er en del fejl. Det største problem er opgave 17, hvor nogle elever har svært ved at gennemskue, at det er et adverbium, der skal indsættes. (”He acted believably sincere in his role as Hamlet.”) Disse opgaver kan let løses, hvis eleverne slår ordene op i ordbogen. Det er hurtigt gjort, da de oftest vil stå på samme side.

I den tredje sektion skal eleverne sætte substantiver i pluralis. Det er mest de uregelmæssige former, men trods alt meget hyppigt anvendte ord, der prøves i. Eleverne ville kunne slå ordene op i ordbogen eller i den grammatiske oversigt. Det kan undre, at kun cirka tre fjerdedele af eleverne i forensuren ved, at ”child” bliver til ”children” i pluralis. Mange skriver ”childs” eller forsøger sig med kids. Det vanskeligste item ser ud til at have været nr. 34 med ”passer-by” (”passers-by”). Også her er der mange gode forslag som ”passer-bys” og ”passer-bies”.

I den sidste sektion er der en tekst, hvor eleverne skal finde 10 fejl, som de skal korrigere. Der er til stadighed flere elever, der bliver i stand til at løse denne opgavetype korrekt. Der er dog stadig nogle af de svagere elever, som på forhånd opgiver denne opgave. Andre elever finder fejlene, men får ikke rettet dem korrekt. Det ses for eksempel i nr. 43, hvor ”surprise” skal rettes til ”surprised”. Her skriver nogle ”suprised” eller ”surprized”, hvilket er ærgerlige fejl at få. Det har voldt eleverne størst problemer at finde ”spoke” (”speak”) og ”quiet” (”quite”). En del elever finder fejl, som ikke er der, eller finder mere end 10 fejl, formentligt for at være på den sikre side. Hvis eleverne finder en fejl, som ikke er en fejl, trækker det ikke et point fra.

Censorerne skriver blandt andet:

”Nogle klasser bærer præg af at være godt forberedt til den grammatiske del – det er vigtigt, at læreren husker at undervise i grammatik, da korrekt engelsk ikke opnås alene ved en kommunikativ undervisning!”

”Besvarelsene bærer præg af, at eleverne ikke har haft tid til at tjekke deres svar igennem.”

Det er vigtigt, at eleverne gennem den daglige undervisning bliver vænnet til at bruge ordbog og grammatiske oversigter, så de er i stand til at benytte disse til prøven samt selvfølgelig i deres videre undervisningsforløb.

Free Writing

I dette års prøvesæt skal eleverne skrive om ”My visit to...” Eleverne skal skrive et svarbrev til en værtsfamilie fra et engelsktalende land. I brevet skal de fortælle om sig selv, hvorfor de ønsker at besøge landet, hvad de kunne tænke sig at opleve under opholdet, samt hvilket udbytte de ønsker at få ud af besøget.

Censorerne skriver blandt andet om fri skriftlig fremstilling:

”Elevernes besvarelser bærer præg af en lyst til at gå ind i opgaven. Brevformen passer dem godt, og de har generelt overholdt de gængse høflighedsformer.”

”De allerfleste elever kan forholde sig til opgaven og besvare den hensigtsmæssigt. Illustrationen er god og kulturbærende, og opgaven er tydelig og enkel.”

”De fleste elever besvarer opgaven inden for den givne ramme (350-450 ord). De fleste har rimelig styr på brevopsætning, og det er en fornøjelse at møde hele klasser, der har modtaget en god undervisning i de engelske brevopsætninger: indledning, dato, afsender m.m.”

”Dejligt emne. Der har været stor variation i elevernes valg af lande/kulturområder og megen engelskundervisning og private rejser har skinnet igennem.”

”Jeg synes, det er godt, at der er tale om et engelsktalende land, således at eleverne frit har mulighed for at vælge og dermed kan demonstrere deres viden om kultur- og samfundsforhold.”

Eleverne har ladet deres besøg foregå i Wales, Skotland, USA, Australien, New Zealand, Canada, Irland og selvfølgelig i England. Nogle elever har dog ikke helt haft styr på engelsktalende lande og har valgt lande som Holland eller Norge. Ligesom der har været elever, der har anbragt The White House i London eller skriver om ”Birmingham Palace”.

En del elever har ladet sig inspirere af familiebilledet og kommer ind på skoleuniformer og fodboldklubber, hvilket er fint.

Langt de fleste elever behersker brevformen og de formelle krav hertil. Der er dog nogle elever, der har problemer med sprogtonen/ordvalget, hvilket betyder, at deres breve vil blive opfattet direkte fornærmende. For eksempel skriver en elev: “My last demand: ‘I want to taste your steak!’ “ og “If you are a Chelsea fan I will curse you at my stay”. En anden skriver: “I have heard that some Scottish people are a little rude, but you sound pretty normal and polite” og “I will show you how Danish people gets drunk”.

Hovedparten af eleverne har overholdt rammen på 350-450 ord. Det ser ud til, at eleverne har lært at bruge ordtællerfunktionen på computeren. Ligesom det kan ses, at de har fokuseret på kvaliteten i stedet for kvantiteten. Der er dog nogle elever, der ikke magter at skrive så meget, og det er oftest elever, hvis sprog er præget af danismer og sproglige fejl. Enkelte elever magter slet ikke at skrive en fri skriftlig opgave. Det er dejligt, at mange skoler i disse tilfælde har vedlagt et papir, hvorpå der blot står elevens navn og underskrift. På denne måde slipper censorerne for at skulle kontakte skolerne for at høre, om opgaven er blevet væk.

Fejltyper

Censorerne melder om nogle elever, der bruger sms-sprog. Eleverne bør advares imod dette, ligesom de bør advares imod at bruge slangudtryk og talesprog. Der forekommer endvidere mange danismer i elevernes sprog og fejlagtige ordbogsopslag. Her er et lille udpluk af disse:

"I reach enough down to you."

"That entire can we talk more about when I arrives."

"My fly will make an intermediate landing in Billund Airport."

"I pleasure to meat your family."

"In holydays we habit to travel."

"Now when I mansion pictures."

"I happy me."

"In two month I'm finish with the first part of my school curse."

"I am only missing a biology test and three mouth examinations."

Verberne er et vigtigt område i et sprog. Det er væsentligt at vide, om noget foregår nu, i fortiden eller i fremtiden. Der er en tendens til, at eleverne bruger ing-formerne alt for meget, fordi de synes, det lyder engelsk. Det er et område, som der bør arbejdes med i undervisningen. Ligesom der bør arbejdes med bøjningen af verberne, såvel de regelmæssige som de uregelmæssige.

Andre problemfelter, som afsløres i opgaverne, er brugen af apostrof. Det gælder om både at kunne bruge den korrekt i sammentrækninger som for eksempel "doesn't" og i genitiv som for eksempel "the girls' car" contra "the girl's car" samt at udelade brug af apostrof i flertal country's (countries).

Pronominer er endnu et problemfelt. Dette gælder både de personlige og de relative. Nogle elever skriver "hers dad" ("her dad") eller "the boy there is playing football is my best friend" ("the boy who").

En censor har været så venlig at lave en liste over forvekslingsord (false friends og homofoner), som jeg bringer her. Den vil kunne bruges til at øve forskellene på disse ord.

whether/weather	quit/quite	who/how
foot/food	cut/could	here/hear
he's/his	the/they	dessert/desert
it's/its	your/you're	where/wear
then/when	ant/aunt	of/off
then/than	or/ore	won't/want
to/two	my/me	ones/once
to/too	foreword/forward	plan/plain
heart/heard	change/chance	know/now
thing/think	sow/so	tree/three
hole/whole	properly/probably	were/we're
close/clothes	her/here	were/where

I den anden ende af skalaen findes elever med et rigt ordforråd, som der nedenstående vises et par eksempler på:

“The feeling I get when riding a wave is just enchanting.”

“Due to the large amount of...”

“Gain new perspectives on life”

“He is of Indian descent.”

“I was intrigued by...”

“Furthermore...”

Vurdering

Til hvert prøvesæt bliver der udarbejdet en facitliste til de tre første dele af prøvesættet. Den bliver lagt på Skolestyrelsens hjemmeside umiddelbart efter prøvens afholdelse. Det er kun de i facitlisten godkendte løsninger, der må godtages som rigtige. Ved en forcensur fremstilles der en omsætningstabel, som ligeledes lægges på Skolestyrelsens hjemmeside. Dette vil i sagens natur først kunne ske et par uger efter prøvens afholdelse, da der skal

være rettet et vist antal opgaver til statistisk brug. Fremstilling af omsætningstabellen sker på baggrund af for censuren. Ved fremstillingen af omsætningstabellen bliver der ligeledes taget højde for, om der har været særlige forhold under prøven, for eksempel om en opgave har været særligt vanskelig, eller om flere end den i facitlisten udmeldte løsning kan accepteres.

Det er vigtigt at slå fast, at såvel facitlisten som omsætningstabellen fra Skolestyrelsen skal følges. Lærere og censorer må ikke udarbejde deres egne.

Det anbefales at benytte evalueringsskemaet i prøvevejledningen til bedømmelse af den frie skriftlige fremstilling.

Ønsker for fremtiden

For censorerne tegner der sig et billede af, hvad der skal arbejdes med:

- Læsestrategier, blandt andet nærlæsning af tekster for at få fat i detaljerne
- Skrivestrategier
- Træning i at bruge de medbragte hjælpemidler til anden del af prøven
- Træning i at forstå opgaveformuleringer og grammatiske termer på engelsk
- Kendskab til centrale grammatiske regler.

Der skal endvidere lyde en kraftig opfordring til skolerne om at sørge for, at opgaverne er lagt i samme rækkefølge som på karakterlisten, da der ellers nemt kan ske forvekslinger.

Censorordning

Som noget nyt blev der ved denne prøvetermin indført, at de to censorer skal konferere deres karakterer, inden de sender karakterlisterne til skolen. Skolen modtager altså to enslydende karakterlister.

Denne ordning skulle gerne betyde, at der bliver givet mere korrekte karakterer i henhold til bedømmelseskriterierne. Tidligere skulle der blot rundes op, hvis der var en karakters forskel. Nu foregår der en forhandling mellem de to censorer, hvorunder de når til enighed

om den fælles karakter. Såfremt de ikke kan blive enige, tæller de to censorers karakterer lige meget, hvilket vil sige, at man tager gennemsnittet af deres karakterer. Falder karakteren midt mellem to karakterer, rundes op.

Den nye ordning har krævet mere tid af den enkelte censor, men samtidig har det afstedkommet mange gode samtaler mellem censorerne, som kan være berigende for begge parter.

For at lette forhandlingerne foreslår flere censorer, at skolerne printer den frie skriftlige opgave ud i to eksemplarer, et til hver censor. Flere skoler havde gjort sådan i år, og det var absolut en stor hjælp.

Ordningen med en beskikket og en kommunal censor fortsætter i engelsk også til næste år, selvom dansk og matematik går tilbage til, at klassens lærer retter elevernes opgaver. Grunden til, at engelsk fortsætter med to censorer, er, at skriftlig engelsk er et udtræksfag. Derfor ville skolerne ikke vide, om de skulle give tid til engelsklæreren til at rette klassens opgaver.

Karaktergivningen

Ud fra censorernes tilbagemeldinger ser det ud til, at den nye syvtrinsskala er blevet implementeret.

Censorerne skriver blandt andet:

”At give karakterer har ikke været vanskeligt – den nye skala er ved at være implementeret.”

”Selve karaktergivningen har fungeret ok, og det er altid rart med en faglig snak med kolleger.”

”Der har højst været en karakters forskel på vore vurderinger, derfor er forhandlingerne gået let.”

Nogle undrer sig over, hvorfor karakteren -3 ikke bruges. Det gør den også i de enkelte discipliner. Karakteren -3 gives, hvis der slet ikke – eller næsten ikke – er noget rigtigt i opgaven. Som der står i beskrivelsen af denne karakter, så gives den for den ringe præstation.

Prøvelokalet

Eleverne kan eventuelt skifte lokale mellem første og anden del af prøven, så man sikrer sig, at der både er optimale forhold til lyttedelen og samtidig mulighed for at skrive på pc. Her skal det ligeledes medtænkes, at der skal være plads til opslag i ordbøger og grammatisk oversigt.

Det er vigtigt, at eleverne placeres med så stor afstand, at de ikke kan se hinandens opgaver. Da de tre første dele af den skriftlige prøve består af multiple-choice-opgaver, kan eleverne forholdsvist nemt komme til at se, hvor sidekammeraten har sat sit kryds.

FSA, mundtlig prøve

Denne prøvetermin var det tredje år efter de nye prøveformer. Der hersker stadigvæk stor tilfredshed med prøveformen blandt såvel lærere og elever som censorer. Nogle lærere har allerede ført elever op flere gange, mens andre skulle prøve det for første gang. Til begge parter anbefales det at læse prøvevejledningen, som findes på [Skolestyrelsens hjemmeside](http://www.skolestyrelsen.dk/), <http://www.skolestyrelsen.dk/>.

Det anbefales ligeledes at deltage i de prøvekurser, som afholdes rundt omkring i landet. Der er desuden mulighed for at finde svar på mange spørgsmål på EMU under faget engelsk, hvor der oplistes en række FAQ (hyppigt stillede spørgsmål). Endelig foregår der året rundt en livlig debat i fagkonsulentens konference. Denne findes på SkoleKom under faget engelsk i grundskolen.

Tekstopgivelser

I prøvebekendtgørelsen står der:

”Til den mundtlige prøve opgives et alsidigt sammensat stof inden for fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder. Opgivelserne skal omfatte 30-40 normalsider af passende sværhedsgrad, omfattende skønlitteratur og sagprosa. Herudover opgives ikke-skrevet materiale, for eksempel lyd- og billedmedier. Flere engelsktalende lande skal være repræsenteret i tekstopgivelserne.”

Censorerne skriver blandt andet om tekstopgivelserne:

”Hvis det fælles læste stof ligger på 38 normalsider, er der ikke meget plads til at inddrage nye kilder til det selvvalgte emne.”

”En lærer havde opgivet for mange sider, når man lægger elevernes egne tekster til. Det fik vi en snak om, for vi kunne ikke ændre det i denne omgang. Ingen tvivl om, at det vil være i orden til næste gang.”

Det er ikke i orden, at klassens fælles tekstopgivelser ligger på for eksempel 38 normalsider. For halvandet år siden blev det præciseret fra Skolestyrelsens hjemmeside, at når der tales om opgivelser på 30-40 normalsider, så skal det forstås sådan, at de 30-40 normalsider består af klassens tekstopgivelser **og** elevens tekstopgivelser til sit selvvalgte emne. Disse må altså samlet set ikke overskride 40 normalsider. Det vil derfor være mest hensigtsmæssigt, hvis klassens fælles opgivelser ligger tæt på 30 normalsider, så der er god plads til elevens egne kilder. Der er ikke noget krav om, hvor mange normalsider elevernes kilder skal være på. De vil dog som oftest ligge på seks-ni normalsider.

Censorerne skriver videre:

”Det er, som om elevernes og lærernes tekstopgivelser befinder sig i to forskellige verdener. Lærernes er ofte trykt tekst (forlagsproduceret). Elevernes er næsten udelukkende fra internettet.”

”Digte ses også meget hyppigere end for blot nogle år siden.”

”Der er efterhånden mange, der benytter You Tube og andre muligheder for at inspirere og opdatere indholdet i de enkelte emner. Mange benytter også flere forskellige materialer, der giver varierede vinkler på emnerne (for eksempel ungdomsblade, dokumentarprogrammer, film, musik, brochurer).”

Mange censorer skriver om gode samtaler, som de har haft med lærerne, hvor man gensidigt har kunnet inspirere hinanden til at finde nye og andre materialer, som kan inddrages i engelskundervisningen fremover.

Mange skoler sørger for at opgive et bredt udvalg af tekster, som repræsenterer alle former for udtryk og kilder. Det er en blanding af meget forskelligt fra lærebogssystemer, avisartikler, sange og tv-programmer til besøg af gæstelærere. Der er en udpræget tendens til, at teksterne tages fra diverse lærebogssystemer. I de fleste tilfælde blandet med nyere og mere aktuelle tekster.

Der skal være alsidighed i tekstopgivelserne, og de skal dække de stofområder, som eleverne har arbejdet med i årets løb, og der skal indgå forskellige overordnede temaer om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Det vil ikke være formålstjenligt at opgive et tema som for eksempel Danmark eller forhold i Danmark. Det er der flere grunde til. For det første skal eleverne kunne vise viden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Denne viden indsamles primært gennem årets arbejde. Dernæst er der ordforrådet. Det kan virke temmelig forstyrrende på intonationen, hvis eleverne hele tiden skal udtale ikke-engelske navne og steder. Det forventes til gengæld, at eleverne kan perspektivere og drage sammenligninger mellem forhold i engelsktalende lande og egne forhold i Danmark eller andre relevante steder.

Der er stadigvæk mulighed for individuelle tekstopgivelser. Der er blot yderst få lærere, der benytter sig af det.

Det er vigtigt, at tekstopgivelserne indeholder tydelige angivelser af, hvorfra materialet stammer, herunder angivelse af titel, forfatter, forlag samt udgivelsesår.

Ifølge reglerne skal skolens leder godkende tekstopgivelserne med sin underskrift.

Overordnede temaer

De fleste lærere ordner deres tekstopgivelser i overordnede temaer, hvilket er med til at fremme overskueligheden. De overordnede temaer skal dog ikke være for brede, da det så senere kan være svært at undgå emnesammenfald, når eleven skal trække sit igangsættende spørgsmål.

Som en censor skriver:

”Det er for overordnet at opgive et land som tema, så bliver det for udflydende at skulle vælge selvvalgt emne, for det er i realiteten alt, der kan komme ind under et land. Og det er bestemt ikke hensigtsmæssigt.”

Det er vigtigt endnu en gang at slå fast, at et land ikke kan være et tema – heller ikke selvom lærebogssystemerne bruger lande som tema. Det er langt bedre at afgrænse temaet til for eksempel ”Gangs in...”, ”Racism in...” eller ”Minorities in...” Ud over lande vil temaer som ”The world around us” eller ”Civilization” ligeledes være alt for brede og altfavnende.

Visse temaer kan være problematiske for nogle elever. Det bør overvejes om et tema som ”Love” er at stille alle elever lige. I hvert fald kan det være svært for generte drenge at skulle tale om. Hvis det derimod knyttes sammen med ”Friendship” vil alle have mulighed for at kunne bidrage med egne erfaringer.

Det vil være passende, hvis en klasse opererer med fire til seks temaer. Tre vil være for lidt, da det ene tema går fra i lodtrækningen.

Censorerne har indsendt eksempler på temaer, som er blevet brugt ved årets prøver. Nedenfor bringes en liste til inspiration for andre lærere.

Overordnede temaer

Amish
Billy Elliott
Blacks in America
Cartoons
Challenges
Crime and violence
Coming to another country
Conflicts
Cross-cultural relationships
Dilemmas – choices to make
Dreaming of a better future
Drugs on the street
Eating disorders
Environment
Equal opportunities
Fashion
Food
Football hooligans
Go for your dreams
Going to school
Growing up
Group dynamics
Gun violence in the USA
Human rights
Identity
Land of opportunities
Love and friendship
Love and hate
Maoris in New Zealand
Music and celebrities
On the street

Racism
School violence
Sitcoms
Sports
Suppression
Teens and trouble
Travelling
Violence
Wildlife in Canada

Elevers selvvalgte emne

Der skelnes mellem ‘overordnet tema’ og ‘selvvalgt emne’. Under hvert tema vil der altså være nogle emner.

Nedenstående bringes en liste over nogle af de selvvalgte emner, der har været valgt af eleverne i år:

Selvvalgte emner

Acid rain
Alcohol/drugs
The American dream
The American school system
Black people in a white society
Bloody Sunday
Bollywood
Blind people
Celebrities and their influence on teenagers
Child abuse
Climate change
Doping in horse sports
Eating disorders
Equal opportunities

Extreme sports
Financial crises
Gang life
Important women of the USA
Juvenile crime
KKK
Martin Luther King
Obama
The Olympic Games
Peer pressure
The rainforest
Rich v poor
Rosa Parks
Sinéad O’Conner
Skateboarding
Slavery
Sydney Opera House
Teenage pregnancy
Teenage violence
Traditions and rituals of the Maoris
Winston Churchill

Det selvvalgte emne skal vælges under et af de overordnede temaer, derudover skal det tage udgangspunkt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Det er altså ikke i orden, hvis en elev vælger et typisk dansk emne som for eksempel en kendt dansker eller Ungdomshuset.

Dispositionen

I prøvebekendtgørelsen står der:

”Prøven består af elevens redegørelse for et selvvalgt emne ud fra tekststopgivelserne og en samtale ud fra et overordnet tema fra tekststopgivelserne. Til brug for redegørelsen medbringer eleven sin disposition til prøven. Som indgang til samtalen trækker eleven et oplæg/spørgsmål, som skal have indholdsmæssig sammenhæng med et overordnet tema fra tekststopgivelserne.”

Alle elever skal udarbejde en disposition, som afleveres til læreren på et af denne fastsat tidspunkt. Det ligger dog fast, at censor skal have alle dispositioner senest 14 dage inden prøvens afholdelse. De dispositioner, der ikke er afleveret på dette tidspunkt, må ikke medbringes til prøven.

Dispositionen er tænkt som en hjælp for eleven, derfor er det eleven, der udarbejder den med læreren som vejleder. Der er stor forskel på, hvor fyldige dispositioner eleverne laver. Det må dog slås fast, at det er en disposition og ikke et manuskript, der skal udarbejdes. Det vil sige, at der er tale om stikord opstillet overskueligt i punktform. Nogle elever afleverer alt for fyldige dispositioner. Der er ofte tale om svagere elever, som under prøven forfalder til nærmest at komme med en oplæsning uden at kunne løsrive sig fra det nedskrevne. Dette viser ikke, hvad eleven egentlig kan, og stiller eleven ringere.

Det skal endnu en gang slås fast, at det vil være hensigtsmæssigt at bruge oversættelsen ”outline” for disposition.

Her vises et eksempel på, hvordan en outline kan se ud:

Outline

Name:

School:

Class:

Main topic: Sports

My topic: Tennis

1. Why did I choose this topic?
 - A personal interest
 - My own sport
 - Interesting theme
2. The history of tennis
 - Major Harry Gem, Augurio Perera
 - First tournament, July 23rd 1884
 - The first championships at Wimbledon 1877, French Open, US Open, Australian Open
3. Surface
 - Clay
 - Hard court
 - Grass
4. My own experience
 - Tournaments
 - Meeting with the pros
 - Bollittieri Tennis Academy

Sources:

http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_tennis (Birth of modern game)	4,0 ns
http://en.wikipedia.org/wiki/Bollettieri_Academy	4,0 ns
http://www.youtube.com/user/txchou?blend=4&ob=4	film

Student's signature:

Teacher's signature:

Det kan anbefales, at læreren beder om en kopi/udskrift af elevernes kilder. Dette kan fungere som en sikkerhedskopi, hvis linket forsvinder. Det er desuden tidskrævende for læreren at skulle skrive de lange internetadresser af, hvis hun ikke har fået dispositionen elektronisk.

Kilderne skal anføres med normalsidetel, så lærer og censor kan se, at den enkelte elevs samlede tekstopgivelser kommer til at ligge mellem 30 og 40 normalsider.

Elevens egne kilder kan være sammensat på tre forskellige måder:

1. Eleven finder (eventuelt i samarbejde med læreren) nye kilder til sit emne.
2. Eleven finder kilder inden for det opgivne stof eller tekster læst i årets løb.
3. Eleven finder nye kilder, som bruges sammen med kilder fra det opgivne stof.

Tekster skal her forstås som det udvidede tekstbegreb. Eleven skal gøres opmærksom på, at kildefortegnelsen skal afspejle, at der er blevet arbejdet med forskellige teksttyper i årets løb – for eksempel skrevne og ikke-skrevne. Mange elever opgiver da også en film eller lignende som en af deres kilder.

Elevens kilder skal være på engelsk. Eleverne kan godt læse danske kilder ved siden af, ligesom de også kan læse flere sider, end de skriver på dispositionen. Det vil være naturligt at gøre dette for at kunne udvælge lige netop de kilder, som de ønsker at benytte. Det er de kilder, der er nævnt på dispositionen, som eleven skal kunne redegøre for.

Nogle elever har ment, at de kan bruge ”myself” eller ”my own notes” som kilder. Det kan de ikke. De kan derimod inddrage deres egne erfaringer som et afsluttende punkt på dispositionen. Det kan klart anbefales, at eleven slutter redegørelsen af med nogle konklusioner og meninger om emnet.

Nogle censorer giver udtryk for, at det kan være svært at få rettet noget i elevernes dispositioner, når de først er gået på læseferie. Her må alle parter være så fleksible som muligt.

Nogle ganske få elever får ikke afleveret en disposition til tiden. De må gå til prøve uden den støtte, som dispositionen giver. Disse elever må ligeledes til selve prøven redegøre for de formelle krav, der stilles til dispositionen, herunder hvilke kilder der ligger til grund for redegørelsen.

Selve dispositionen, altså dens udformning med hensyn til layout og sprog, indgår ikke i vurderingen af elevens præstation. Derimod vurderes det, om eleven har forberedt sit selvvalgte emne, og om vedkommende kan følge sin disposition.

Dispositionen skal underskrives af både lærer og elev. Dette er indført for, at der ikke kan herske nogen tvivl om, hvilken disposition der gælder. Derudover godkender læreren dispositionen med sin underskrift. Hvis det formelle ikke er i orden, kan læreren ikke godkende den, hvilket medfører, at dispositionen ikke må medbringes til prøven. Det er en god idé, hvis læreren har en ekstra kopi liggende ved prøven, da nogle elever kan have glemt deres disposition eller have tilføjet ekstra noter på det medbragte eksemplar. Det er kun dispositionen, som den er fremsendt til censor, der må medbringes til prøven.

Hvis en elev ikke møder op til prøven, kommer der til at stå 'udeblevet' på prøvebeviset.

Redegørelsen

Censorerne skriver blandt andet om redegørelsen:

”Eleverne har virket trygge og styret redegørelserne meget selvstændigt. Mange elever har udvist et fantastisk stort engagement.”

”Jeg har set rigtig mange elever, der vidste og viste, at det var deres prøve. De tog forpligtelsen til at styre samtalen. Når jeg evaluerede med læreren efterfølgende, viste det sig, at de elever, der var gode til at 'være på', var elever, der i den daglige undervisning havde øvet fremlæggelser for og på klassen.”

Det faktum, at eleverne selv kan vælge et emne at fordybe sig i, gør, at de får ejendomsret til prøven og føler større engagement. Mange elever kommer med yderst interessante redegørelser.

Naturligvis er der også elever, der har vanskeligere ved at udtrykke sig på engelsk. Men dette er en prøveform, der giver alle elever mulighed for at forberede sig grundigt på redegørelsen, så de også har noget at byde ind med til selve prøven.

En censor skriver:

”Eleverne var stort set alle godt klædt på til deres redegørelse og styrede det helt selv.”

Det kan anbefales, at man allerede i begynderundervisningen lader eleverne komme med små præsentationer og fremlæggelser for klassen. I de ældre klasser er det ligeledes en god øvelse at lade eleverne komme med miniforedrag for klassen om emner, der interesserer dem, eller om emner der udspringer af de temaer, der arbejdes med i klassen. Ligeledes kan eleverne lave mundtlige femminuttersafleveringsopgaver på de digitale platforme, vi ellers bruger i undervisningen.

Redegørelsen må kun vare fem minutter. Det er derfor vigtigt at opfordre eleverne til at afprøve deres redegørelse på forhånd, hvor de tager tid på, hvor lang tid den varer.

Lodtrækning

Det er blevet præciseret, at prøvespørgsmålet skal være inden for et andet overordnet tema end det, eleven har valgt sit selvvalgte emne under.

Nogle lærere har efterlyst måder at foretage lodtrækningen på, så man undgår, at eleven trækker et spørgsmål inden for det ‘forbudte’ tema. Herunder beskrives forskellige metoder, som alle har virket godt og været lette at administrere.

Man lægger hvert tema på hvert sit bord. Hvis man har samlet sine tekstopgivelser i fire temaer, er der altså fire borde. Inden den enkelte elev kommer ind, rykkes det bord væk,

som har prøveoplæg til det tema, hvorunder eleven har valgt sit selvvalgte emne. Eleven kan nu frit vælge fra de tre borde, som står tilbage. Af og til rykkes der rundt på bordene, så eleverne ikke kan gennemskue, hvilke temaer der ligger på hvilke borde.

I stedet for at lægge hvert tema på sit eget bord, kan man lægge oplæggene således, at prøveoplæg til ét tema er samlet i vifteform, prøveoplæggene til et andet tema er samlet i en anden vifte. Her skal man så blot fjerne en vifte spørgsmål, inden den næste elev kommer ind. Husk at bytte rundt på vifternes placering indimellem.

Der er ligeledes den mulighed, at hver elev trækker et nummer, som refererer til et prøveoplæg. Numrene kan lægges frem som ovenfor beskrevet. Eller man kan lægge numrene temavis i små kasser eller konvolutter. Hvis man bruger kasser, kan man eventuelt lave et mærke på kassen på den side, der vender ind mod læreren eller i bunden af kassen, så det er nemt at overskue, hvilken kasse der skal fjernes, før den næste elevs lodtrækning.

Det kan tage alt for lang tid, hvis lærer og censor inden hver eksamination skal vende samtlige prøveoplæg eller numre for at fjerne dem, som eleven ikke må trække.

Der er ligeledes mulighed for at lade eleverne gå op teamvis, således at de elever, der har valgt deres selvvalgte emne inden for samme tema, kommer op i forlængelse af hinanden.

Et tilbagevendende spørgsmål i SkoleKom-konferencen er: Hvor mange spørgsmål skal jeg lave for at være sikker på at have nok?

Der findes ikke en enkel formel, som man kan bruge til at udregne antallet af spørgsmål, da det også afhænger af, hvilke temaer eleverne har valgt at finde fordybelsesområder inden for. Jeg kan kun råde til, at man må sørge for at lave rigeligt med spørgsmål. Man kan som lærer forestille sig forskellige worst case scenarios og herudfra få en idé om, hvor mange spørgsmål man cirka skal lave. Det ligger imidlertid fast, at eleven ikke må trække sit prøveoplæg til samtalen inden for det tema, hvorunder eleven har valgt sit selvvalgte emne.

Der skal være mindst fire spørgsmål for hver enkelt elev at vælge imellem.

Det samme prøveoplæg må højst bruges to gange under prøven i den enkelte klasse/hold. Alle prøveoplæg skal lægges ud fra prøvens begyndelse.

Prøveoplægget

Det gælder om at lægge op til en god samtale, hvor eleven kan vise indsigt i årets arbejde med temaet. Samtale er at tale sammen og udveksle synspunkter og oplysninger. Eleverne viser, om de har baggrundsviden og ordforråd til årets tekster. Det kan være svært for nogle elever at omstille sig til en ny disciplin, og de skal støttes en del, hvilket betyder, at læreren styrer prøveforløbet med supplerende spørgsmål, som de inddrager i samtalen for at komme rundt om emnet. Censor kan ligeledes komme med uddybende spørgsmål og kommentarer undervejs. De dygtige elever forstår selv at tage initiativet i samtalen ved at inddrage flere relevante aspekter.

På prøveoplægget skal der stå, under hvilket tema det er udarbejdet. Selve det igangsættende spørgsmål og endelig, hvilke opgivne tekster der kan relateres til.

Censorerne skriver blandt andet om prøveoplæggene:

”Der var billeder på cirka halvdelen af oplæggene, og de var en stor hjælp til de svage elever.”

”De fleste prøveoplæg har nu gode og relevante illustrationer. Disse er med til at få samtalen til at glide bedre, da eleverne genkender nogle af de opgivne tekster eller temaer, der er blevet drøftet i klassen ud fra disse illustrationer.”

Der må gerne være billeder og illustrationer på prøveoplægget. De kan også give inspiration til flere aspekter i spørgsmålet, som kan inddrages i løbet af samtalen.

”Det var svært ved flere emner at få kultur- og samfundsforhold ind. Det havde læreren ikke brugt meget tid på i årets løb.”

Herunder bringes en række igangsættende spørgsmål, der er indsendt af de beskikkede censorer. Dette er spørgsmål, der fungerede godt ved de prøver, som censorerne deltog i.

“London has many contrasts, e.g. extremely rich and very poor people who are begging in the streets and in the Underground. What do you think about that?”

“Some people can’t be together, because they have different relations or because their families don’t get along and don’t want them to be together. What do you think of that?”

“How did Martin Luther King influence the Civil Rights Movement?”

“What roles do parents, friends, and surroundings play when it comes to forming your identity?”

“What do you think moving to another country can do to people’s personality?”

“Why is it important for some people to be a member of a group or a gang?”

“Some parents want to control their children’s lives. What is your opinion about that?”

“Imagine yourself being black during Apartheid. How do you think you would feel?”

“What’s the American Dream about?”

Nogle censorer fik tilsendt prøvespørgsmål, der relaterede direkte til de læste tekster, og som lagde op til en genfortælling af disse. Disse blev ændret i samarbejde med censor.

Prøveforløbet

Alle censorer udtrykker tilfredshed med formen. Det er klart, at der kan være forskellige mindre misforståelser på nogle skoler, men de vil blive rettet hen ad vejen. Prøverne er blevet gennemført i en hyggelig og afslappet atmosfære.

Censorerne skriver blandt andet om prøveforløbet:

”Langt størstedelen af eleverne har været forberedt alt efter evner og har haft meget på hjerte. Mange er gode til at perspektivere til emner i Danmark og i engelsktalende lande.”

”Ved samtalerne var det i sagens natur forskelligt, hvor meget læreren var med – toppræstationerne blev i høj grad styret af eleven, og lærer og censor stillede enkelte opklarende spørgsmål. De svage elever havde brug for hjælp og spørgsmål.”

”Generelt fint engagement fra lærere og elever. De fleste havde forberedt sig godt.”

”De forberedte elever er gode til at styre redegørelsen, men flere sætter sig så ligesom tilbage i stolen, når vi kommer til samtalen – de tager for lidt initiativ, svarer meget kort på spørgsmål og venter på næste spørgsmål.”

Der er dog stadigvæk ting, som der skal arbejdes med.

”Nogle af lærerne kunne med fordel have nedskrevet tillægsspørgsmål, som kunne bringes i spil.”

”Et sted blev samtaledelen til en belærende samtale, hvor læreren belærte eleven. Hermed blev det læreren, der producerede sprog, fordi eleven bare skulle erklære sig enig eller uenig.”

Der er tale om en samtale og ikke en overhøring i de læste tekster. Derimod forventes det, at eleverne kan relatere til de opgivne tekster og perspektivere til forhold i engelsktalende lande og til egne forhold.

Mange lærere har haft en liste med supplerende spørgsmål, som de kunne inddrage i samtalen for at komme rundt om temaet. Samtalen holdes bedst i gang ved at stille åbne spørgsmål. Ja-/nej-spørgsmål kan lukke samtalen, hvis ikke de følges op af uddybende spørgsmål, så eleven får mulighed for at udtrykke sig sammenhængende.

Censorerne har i forskellig udstrækning deltaget i samtalerne med eleverne, men de har dog hele tiden været opmærksomme på at få taget notater til eventuel senere brug.

Lærer og censor skal tage notater, som de hver især skal gemme i et år, så de er i stand til at argumentere for den givne karakter i tilfælde af en klagesag.

Orientering om prøven til eleverne

Ikke alle elever har været helt klar over, hvordan prøven foregår, for eksempel hvor lang tid deres redegørelse skal vare. Det kan være en god idé, hvis læreren udarbejder en kort orientering til eleverne med fakta om prøveforløbet.

Tjekliste

Det har vist sig, at det i vid udstrækning er de samme områder, der volder problemer ved gennemførelsen af den nye prøve. Derfor har jeg udarbejdet en tjekliste, så det er muligt for den enkelte at tjekke, om hun har husket alle ting, inden materialet sendes til censor.

Tekstopgivelser

Der opgives 30-40 normalsider, inklusive elevernes kilder.

Opgivelserne skal underskrives af skolens leder.

Disposition

Overordnet tema – selvvalgt emne

Ikke for mange stikord

Normalsidetallet på elevernes kilder

En normalside = 1.300 bogstaver uanset teksttype

Ingen kilder på dansk

Ikke "Mig selv" som kilde

Flere forskellige teksttyper som kilder

Ingen illustrationer (kun hvor det er absolut nødvendigt)

Underskrift fra lærer og elev

Prøvespørgsmål/oplæg

Overordnet tema

Ikke lange tekststykker, men et igangsættende spørgsmål

Tekstopgivelser, der kan relateres til

Gerne illustrationer

Ingen stikord!

Til censor sendes

Tekstopgivelsesblanketten

Elevernes dispositioner

Prøvespørgsmål/oplæg

Oversigt, der viser sammenhængen mellem elev, overordnet tema og selvvalgt emne

Oversigt, der viser sammenhængen mellem den enkelte opgivelse og det tilhørende
prøvespørgsmål

Oversigt over elevrækkefølge til prøven

Følgrebrev, hvor man blandt andet redegør for lodtrækning

Lærers e-mail-adresse og telefonnummer

Karaktergivningen

Censorerne skriver blandt andet om karaktergivningen:

”Der var overraskende mange elever, der fik 12. Det virker, som om elever i dagens Danmark er påvirket meget mere af medier og andet, der gør, at deres engelsk bliver så tæt på perfekt, mere end før.”

”Jeg bruger med glæde evalueringsskemaet fra prøvevejledningen.”

”Karaktergivningen har fungeret godt. Der har været gode dialoger om fastsættelsen af karakteren, og eleverne har virket tilfredse med karakteren og begrundelsen for denne.”

Ifølge censorernes tilbagemeldinger ser det ud til, at selve fastsættelsen af karakteren er forløbet uden de store problemer. Flere censorer udtrykker stor tilfredshed med syvtrinsskalaen.

Ny prøvebekendtgørelse

Prøvekravene i 9. klasse er ikke blevet ændret. Der er dog i bekendtgørelsen blevet tilføjet en passus om, at flere engelsktalende lande skal være repræsenteret i tekstopgivelserne til den mundtlige prøve.

Derudover er prøvevejledningen blevet ændret, så den passer til de nye Fælles Mål. Dette har blandt andet medført, at karakterbeskrivelserne og evalueringsskemaerne er blevet ændret.

Det anbefales nu i prøvevejledningen at inddele årets tekstopgivelser i fire til seks temaer. Dette er sket for at sikre, at der er flere temaer at vælge imellem ved lodtrækningen. Det tema, hvorunder eleven har valgt sit emne, kan ikke indgå i lodtrækningen.

FS10, skriftlig prøve

Prøveoplæg

Årets prøveoplæg indeholder som sædvanligt tre emner, som eleverne kan vælge imellem, når de skal skrive deres opgaver. Sættet består af følgende tre muligheder:

- ”Information Overload” – den personlige opgave, der udfordrer elevens viden og erfaring
- ”Teenagers Rescued after Five Days at Sea” – den fabulerende opgave
- ”Have A Say Day” – den kulturbundne opgave

Censorerne skriver blandt andet:

”Et rigtigt godt prøvesæt. Emnerne appellerede til elevernes skrivelyst, og jeg synes generelt, at de i år har været bedre til at udnytte illustrationer og tekst.”

”Prøvesættet var godt sammensat, både hvad angår opgaveformuleringer og form. Alle emner synes at rumme muligheder for både fagligt stærke og fagligt svage elever.”

”Det er mit indtryk, at dette års oplæg i høj grad tilgodeser elevernes behov for engagerende og aktuelle tekster. Besvarelsene bærer præg af, at den valgte opgave har sat gang i tanker og overvejelser.”

Information Overload

Oplægget består af en artikel om, at nutidens mennesker bruger så meget tid på de elektroniske medier, at der ikke er tid til refleksion og til at nyde de stille øjeblikke. Derudover er der en illustration med en ung mand, der sidder og drømmer sig ud på en øde ø, mens såvel han som kammeraterne har gang i pc, mobiltelefoner, iPod og tv. Opgaven lyder: “Comment on the issues raised in the article. Write about your own use of electronic technology and how it affects your way of life.”²

Derudover er der bullets med hjælpespørgsmål, som eleverne kan inddrage i deres besvarelse. Spørgsmålene kan fungere som en disposition. Der er dog alt for mange elever, der blot har besvaret spørgsmålene uden at sætte dem ind i en sammenhæng. Det har specielt været de lidt svagere elever, der har gjort sådan.

Censorerne skriver blandt andet:

”Det er et emne, som appellerer til eleverne, og der var mange velskrevne opgaver blandt besvarelsene.”

”En glimrende opgave, som tydeligt talte til elevernes virkelighed. De brugte mest illustrationen, men de bedre forholdt sig også til teksten. Det var tydeligt den opgave, som talte mest til eleverne, og som de fleste havde valgt.”

”Mange elever formåede ikke at kommentere artiklen og dermed svare på første del af oplægget. De brugte uforholdsmæssig meget plads på at tale om deres egen brug af mobiltelefoner, iPods, computere osv. Der var mange som fejlagtigt troede, at de skulle

besvare de hjælpespørgsmål, som er i opgaven – og flere skrev opgaven som en liste, uden at det var en decideret sammenhængende opgave.”

Den opgave, som eleverne skal besvare, er altid formuleret i den gule boks! Det er vigtigt, at alle lærere gør deres elever opmærksom på dette.

Artiklens forfatter hedder Maggie Jackson. Mange elever har troet, at der var tale om en mand.

Dette emne er blevet valgt af 55 % af eleverne.

Teenagers Rescued after five Days at Sea

Oplægget til dette emne er en tekst, der giver rammerne for historien. Den fortæller om to drenge, der efter fem dage på havet bliver reddet af fiskere. Der oplyses desuden blandt andet om vejrforhold og bådtype. Opgaveformuleringen lyder: ”What happened after the second day? Tell the rest of the story.”

Censorerne skriver blandt andet:

”Nogle elever skriver gribende fortællinger om et uheld på havet – nogle får endda skabt en robinsonade.”

”Alt for mange elever læste ikke opgaven ordentligt igennem og startede derfor på dag to eller dag et. Oplægget var tydeligt formuleret, men eleverne brugte ikke oplysningerne.”

”Der er svingende kvalitet i elevernes dispositioner, men mange er gode til at føre en linje gennem historien.”

”Det virkede, som om de lidt svagere elever kastede sig over denne opgave. Besvarelsene var ikke så spændende.”

Umiddelbart giver emnet gode muligheder for at vælge fortællestil, for eksempel ved at fortsætte artiklen eller eventuelt gøre det til en personlig fortælling. Nogle elever har valgt dagbogsformen.

Det er et fabulerende emne, hvor oplæggets tekst og billede skal sætte eleverne ind i en situation, som de skal digte videre på. Det kræver, at eleverne nærlæser oplægget og gør sig bevidst om, at der skal beskrives, hvad der skete efter den anden dag. En del elever skrev om hele forløbet, og nogle havde ikke været opmærksomme på alle forudsætninger i oplægget og skrev om, at drengene kom til en øde ø og blev reddet af helikoptere. Andre elever ændrede navne på drengene eller lod den ene dø.

Dette emne tiltalte tilsyneladende de lidt svagere elever. Karaktergennemsnittet for dette emne lå lidt lavere end for de andre to.

Denne opgave blev valgt af 22 % af eleverne.

Have A Say Day

Oplægget til dette emne er en kort tekst om nogle berømte talers betydning for samfundet. Dette suppleres med citater fra forskellige berømte taler og talere. Opgavens billede viser en situation, hvor en elev holder en tale for andre unge. Opgaveformuleringen i den gule boks inddrager i denne opgave baggrunden for talen og bliver derved fyldigere end normalt. Den lyder:

“Your school is taking part in a European school partnership programme for 10th grade. The theme of the project is called ”Making the World a Better Place”. Your class is one of five classes from different countries. On this Have a Say Day you have been chosen to speak on behalf of your class. Write your speech. Include what you think young people can do to make the world a better place. Choose **one** of the following topics for your speech: 1. Poverty, 2. Climate Change, 3. Friendships Across Borders. **You may like to start with the following:** Dear listeners, dear friends from all over Europe. On behalf of my class I want to thank you for this opportunity to talk to you. I have chosen to talk about...”

Censorerne skriver blandt andet om denne opgave:

”I denne opgave lod eleverne sig inspirere af taleboblernes. Det var tydeligt, at eleverne havde arbejdet med Martin Luther King. Retorikken i flere besvarelser bar præg heraf.”

”Et rigtigt godt emne med mange muligheder. Det er især godt, at der er tre mulige emner for talen. Samtidig er disse emner udfordrende og giver mulighed for at udfolde sig med hensyn til ordforråd og viden. De mange citater er en god inspirationskilde. Flere af disse udsagn og deres ophavsmænd bør være eleverne bekendte fra årets arbejde, hvilket også giver muligheder for at tilføje en ekstra dimension rent indholdsmæssigt.”

Næsten alle elever valgte at indlede deres tale med den i oplægget foreslåede indledning, hvilket gjorde, at de kom ind i den rigtige genre fra begyndelsen. Det er tydeligt, at mange elever har arbejdet med taler og har følt sig på sikker grund ved at skulle skrive en tale. Det var mange af de dygtige elever, der valgte denne opgave. Opgaven gav dem også fin mulighed for at vise deres viden. Karaktergennemsnittet for dette emne lå højere end for de andre to emner.

Problemfeltene i denne opgave har været, at nogle elever har skrevet om alle tre forslag til emner, og at nogle ikke har husket at skrive om, hvad unge mennesker kan gøre for at gøre verden til et bedre sted.

Denne opgave blev valgt af 23 % af eleverne.

Elevbesvarelserne

Herunder bringes nogle censorkommentarer til elevbesvarelserne:

”Jeg har haft mange gode besvarelser, når vi taler disponering og omfang. Eleverne har tilsyneladende brugt tiden på at rette i stedet for at skrive ukritisk langt.”

”Eleverne mangler ofte træning i at disponere. Der skal lægges mere vægt på skriveprocessen.”

”Der må stadigvæk opfordres til, at eleverne arbejder med skriveprocessen og dens faser.”

”Der kunne ønskes et større og mere nuanceret ordforråd.”

”Omkring sprogfærdighed mangler mange elever at arbejde med engelske vendinger og udtryk.”

” Med hensyn til variation i sproget bør eleverne generelt set være mere bevidste om brugen af forskellige overgangsord og vendinger.”

”Eleverne er gode til at kommunikere mundtligt, men på skrift er det sværere. Der skal vises større præcision. Generelt må siges, at der skal fokuseres mere på grammatik.”

Efter at have læst samtlige censorevalueringer igennem er det mit klare indtryk, at der skal sættes mere fokus på sprog og sprogbrug i undervisningen. Nedenstående ses en liste med de ofte forekommende fejltyper.

Fejltyper

Verber

Det er nogle gange lidt svært at følge handlingen, fordi eleven springer rundt i verbernes tid og form. Desuden har en del elever en overdreven brug af ing-form, og en del elever glemmer hjælpeverbet ved brug af udvidet tid.

Der forekommer en del fejl i brugen af de uregelmæssige verber.

Opslagsfejl

Eleverne slår forkert op i ordbogen eller vælger det første ord uden at læse forklaringerne igennem.

“The wall was so skinny and small.”

“The windmills can deliver current.”

False friends og homofonfejl

“I’m good at multitasking.”

“Quit moments”

“Sea”/”see”

“Son”/”sun”

“Listing”/”listening”

“Choke”/”shock”

Stavefejl

“They show us pictures of polarbeers which are deaf because they couldn’t get up on the ice.”

I skrives med lille, eller eleven skriver ”a”.

Danismer

“I see TV.”

“I hear often music.”

”I bored me.”

Ordklasser

Der forekommer forveksling mellem ordklasser som for eksempel

”difference”/”different”, ”speak/speech”

Kongruensfejl

Uoverensstemmelse mellem subjekt og verbum.

Præpositioner

Looking for/after/at

Ordstilling

“I use my bike when I attend school rarely.”

“There say I it again.”

Genitiv

”The boats bottom”

Forkortelser – sms-sprog

”4U”, ”2U”, ”R”

Slang

“Gonna”, “wanna”, “shit”, “fuck”, “cause”

Substantiver

Der er problemer med at sætte substantiver i pluralis, og ord som ”advice” og ”information” sættes i pluralis.

Pronominer

Her volder det problemer med refleksive pronominer som for eksempel os selv, der udtrykkes med ”usselves”.

Brugen af to do

Det er især et problem at huske, at omskrivning med ”to do” efterfølges af infinitiv.

Tegnsætning

Nogle skriver bare løs uden at tænke på at sætte punktum og komma. De glemmer også, at det skaber bedre overblik, hvis der deles ind i afsnit.

Her bringes et udpluk af årets ’tudser’

“It is right what stands in the article.”

“We haven’t slept the holy night.”

“Some can file nails while talking.”

“We stay same.”

“Screw down volume.”

“We stick together like a joint.”

“The computer is also used in together hang with school.”

“I speak liquid English.”

“But it helps on it.”

“I use pocketcalculator, when I can’t rain it in my head.”

“There were no batty that see them (nobody).”

Brug af hjælpemidler

Censorerne skriver blandt andet:

”En del elever mangler ord for, hvad det er, de vil udtrykke. Derfor skal eleverne lære et nuanceret og præcist ordforråd. Det gøres blandt andet ved at lære eleverne at slå ord op i en ordbog og anvende det rigtige udtryk.”

”Arbejdet med ordbog bør indgå i større omfang. Eleverne kender ikke de almindelige forkortelser for ordklasser etc. Og så kommer de til at vælge forkert opslag eller finder på et ord selv.”

Det er stadigvæk vigtigt at arbejde med ordbogsopslag, så der undgås fejl af typen ”He prisoner 3 fish”, (forkert ordklasse og manglende viden om, at verber slås op i infinitiv), ”He smeared his sleeves up” (stavefejl på dansk smøge/smøre). ”Turn on candles” (vælge det rette ord i rette sammenhæng). ”I walk along the waistcoast sea” (finder selv på et ord for Vesterhavskysten).

Det er ligeledes vigtigt at opfordre eleverne til at benytte de medbragte grammatiske oversigter, hvilket ville kunne udrydde en del ofte forekommende fejl. Dette kræver naturligvis også, at eleverne er vant til at bruge disse i den daglige undervisning for at have glæde af dem i prøvesituationen.

Endelig kræver det øvelse at kunne få glæde af computerens stave- og grammatikkontrol. Mange elever stoler måske for meget på computerens rettelser og udelader en sidste kritisk gennemlæsning, som ville kunne finde forvekslingsord og manglende ord.

Mange elever har et sprogligt præstationsniveau, der indikerer, at de selv ville kunne opfange mange fejl ved (endnu) en kritisk gennemlæsning af deres eget produkt.

Karaktergivningen

Censorerne skriver blandt andet om karaktergivningen:

”Den nye karakterskala fungerer godt. Jeg er 100 % inde i at bruge den nu.”

”Det er forholdsvis enkelt, da der ikke er så mange karakterer at vælge imellem.”

Der er dog stadigvæk censorer, der giver udtryk for, at de synes, at syvtallet er alt for bredt, og at det gamle syvtal har en odios klang, hvilket gør, at eleverne ikke er så glade for at få 7.

Censorordningen

Som noget nyt blev det i år præciseret, at lærer og censor skal konferere deres karakterer og blive enige om en fælles karakter, inden karakterlisterne underskrives og sendes til skolen.

Censorerne skriver blandt andet herom:

”Det har været helt fint at forhandle karaktererne med lærerne. Der har i de fleste tilfælde kun været en karakters forskel.”

”Jeg synes rigtig godt om idéen med forhandling. Det er givtigt at tale med læreren om bedømmelserne, og de fleste havde glædet sig til at snakke med mig. De ville gerne lære af vores snak. Jeg synes også, at jeg lærte noget. MEN det tager tid.”

Langt de fleste censorer har været tilfredse med den nye ordning. De har dog følt sig presset tidsmæssigt, da omfanget af forhandlingerne har været større end tidligere.

Derudover har der været problemer med, at ikke alle lærere overholdt de fastsatte terminer for, hvornår de skulle være færdige med retningen, så forhandlingerne kunne indledes.

Det skal pointeres, at læreren skal melde sin karakter ud før censor, som man kender det fra de mundtlige prøver. Forhandlingerne har foregået dels per telefon, dels per mail. Flere censorer skriver, at det har været lettere at forhandle per mail, da man så var ude over problemerne med at finde et tidspunkt, hvor begge parter havde tid til forhandling i den travle prøveperiode.

FS10, mundtlig prøve

En epoke er ved at være ovre. Det var sidste år med lytte- og læsetekster til den mundtlige prøve i 10. klasse. Det har prøveforløbene nogle steder båret præg af. Flere censorer beskriver lidt gamle og uaktuelle prøveoplæg.

En censor skriver:

”De benyttede de kendte emner, hvilket betød, at nogle af opgaverne var op til 20 år gamle eller mere. Dermed var indholdet tydeligvis også fra en anden tid, som eleverne ikke var inde i.”

Om tekstopgivelserne skriver censorerne blandt andet:

”Tekstopgivelserne bestod af en fin blanding af skøn- og faglitteratur. To af skolerne havde brugt materiale fra forskellige bogsystemer. En anden udelukkende fra et bogsystem.”

”Spændende emneområder, hvor lærerne har brugt forskellig slags litteratur. Der er efterhånden mange, der bruger You Tube og andre muligheder for at inspirere og opdatere indholdet i de enkelte emner. Mange benytter også forskellige materialer, der giver varierede vinkler på emnerne (for eksempel ungdomsblade, dokumentarprogrammer, film, musik og brochurer).”

Ny 10. klasseprøve

Fra 1. august 2009 træder den nye prøveform i 10. klasse i kraft. Der kan læses nærmere om denne på [Skolestyrelsens hjemmeside](#).

Kort fortalt går den nye prøveform ud på, at der i skriftlig engelsk indføres en prøve i sprog og sprogbrug ud over den fri skriftlige opgave. Tidsrammen er stadigvæk tre timer.

Den mundtlige prøve er blevet ændret, så den minder lidt om FSA uden dog helt at være den samme. Årets tekstopgivelser inddeles i fire til seks temaer. Blandt disse trækker eleven et tema, tidligst 10 dage før de skriftlige prøver begynder. Inden for det lodtrukne tema vælger eleven et emne, som der arbejdes med cirka 10 timer på skolen. Der udarbejdes en disposition for præsentationen af emnet. Ved selve prøven skal eleven komme med en redegørelse på cirka syv minutter om det selvvalgte emne, hvorefter elev og lærer har en uddybende samtale om emnet. Under samtalen perspektiveres til det overordnede tema samt til kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande og til elevens egen kultur.

Brug af it til prøverne

Næsten alle elever har lavet deres skriftlige opgaver på computer. Vi er nu nede på en til to procent, som skriver i hånden. De få elever, der har skrevet i hånden, har ikke været samlet i klasser, men har været enkeltelever i nogle klasser, så det er svært at vide, hvorfor de ikke har benyttet pc. De stiller sig selv ringere ved ikke at gøre det, da de så dels skal bruge tid på at skrive opgaven ind, dels ikke kan få glæde af stave- og grammatikkontrollen. Elever, der skriver på computer, kan desuden lettere redigere opgaven og rette fejl uden at skulle tænke på at skrive opgaven ind. Derudover tager opgaven sig som oftest bedre ud og er lettere at læse for censor.

Desuden er der nogle af de håndskrevne opgaver, der er skrevet med en næsten ulæselig skrift, hvilket selvfølgelig ikke kan undgå at påvirke bedømmelsen.

Det er vigtigt at indskærpe, at eleverne ikke må have adgang til internettet under prøven. Censorerne opdager til stadighed eksempler på opgaver, hvor afsnit er blevet hentet på nettet eller i filer på computeren.

Det er dejligt at se, at næsten alle elever skriver med skriftstørrelse 12 eller 14 og med en let læsbar skrifttype, som det tidligere er blevet anbefalet.

Det ser ikke ud til, at der har været forskel på pigers og drenge brug af computer.

En censor skriver:

”Der forekommer mange eksempler på, at elevernes udstrakte brug af elektroniske medier har sat sine meget tydelige spor. Typiske engelske vendinger og et større ordforråd er helt klart blevet en mere naturlig del af deres sprog. Det er også tydeligt, at mange elever er vant til at chatte via internettet. Skriftsproget er præget af talesprogsagtige vendinger, dårlig stavning og brug af ord, de har hørt, men ikke gidet finde betydningen af.”

It bruges ligeledes i høj grad ved den mundtlige prøve i engelsk til FSA. Alle elever har skrevet deres dispositioner på computer, og langt de fleste elever benytter tekster, sange og film hentet fra internettet som kilder til deres selvvalgte emne.

Snyd

Trods de mange fordele, som brugen af computeren giver, kan der imidlertid også være en negativ side. Der er igen i år blevet konstateret flere eksempler på snyd. Nogle skoler har ikke kunnet lukke for internetadgangen under prøven, hvilket har medført, at eleverne har kopieret afsnit fra internettet over i deres opgave. Der er endog elever, der har benyttet sig af Google translator. Årvågne censorer og lærere har heldigvis været med til at afsløre disse eksempler. Det er vigtigt at understrege, at vagterne ved prøverne skal være meget opmærksomme på de muligheder, der ligger her for at snyde.

De elever, der er blevet grebet i at snyde, er, som reglerne foreskriver, blevet bortvist af skolens leder. De kan så aflægge prøven ved næste prøvetermin.

Praktiske forhold

Det formelle i forbindelse med afholdelse af prøverne er endnu ikke helt på plads på alle skoler. Det er vigtigt, at de tilsynsførende sørger for, at alle besvarelser er underskrevet af såvel eleven som den tilsynsførende. Derudover skal siderne være nummererede, og alle sider skal medsendes til censor – også selvom der måske ikke er skrevet noget på den sidste

side. Endelig skal de lægge opgaverne i samme rækkefølge som på den medfølgende karakterliste.

Dernæst skal opgaverne sendes til den beskikkede censor samme dag, som prøven er blevet afholdt. Nogle skoler har printet opgaverne i to eksemplarer, så de har kunnet sende dem samtidigt til både den beskikkede censor og læreren/den kommunale censor. Dette har været til stor glæde for censorerne, da de så stadigvæk havde opgaven at kigge i under karakterforhandlingerne. Det har ligeledes givet læreren/den kommunale censor mulighed for at få rettet opgaven hurtigere, hvilket har bevirket, at karakterforhandlingerne har kunnet blive afsluttet hurtigere.

Flere censorer har bedt om, at prøvemateriale – både til skriftlig og mundtlig prøve – skal sendes til censors privatadresse. Såfremt materialet sendes til skolen, kan det give forsinkelser i forbindelse med helligdage.

Fagkonsulentens konference

På SkoleKom under faget engelsk i grundskolen har fagkonsulenten en underkonference, hvor lærere kan stille spørgsmål om de fortolkningsproblemer, som de kan have med love og regler. Derudover ligger FAQ på EMU under faget engelsk. Her har fagkonsulenten givet svar på mange af de spørgsmål, der stilles i konferencen.

Fælles Mål

Med virkning fra 1. august 2009 trådte de nye Fælles Mål i kraft. I disse er der blandt andet blevet lagt mere vægt på den internationale dimension, progression i det skriftlige arbejde samt inddragelse af it i undervisningen. Man kan læse mere om Fælles Mål på UVMs hjemmeside <http://www.uvm.dk/>.

Da en del af trin- og slutmålene er blevet omformuleret, har det betydet, at formuleringerne i bekendtgørelsen ligeledes er blevet ændret, hvilket igen har medført, at formuleringerne i evalueringsskemaet og i karakterbeskrivelserne er blevet tilpasset disse. Derfor bør alle være

opmærksomme på den reviderede prøvevejledning, som findes på Skolestyrelsens hjemmeside.

Alle elever skal ifølge Globaliseringsrådets anbefalinger deltage i mindst et internationalt projekt i løbet af deres skoletid. Det vil være naturligt at arbejde med dette netop i engelsk. Der findes gode muligheder for at finde udenlandske samarbejdspartnere enten til brevveksling eller til et fælles projektarbejde. Det kan for eksempel være gennem internetsiderne [eTwinning](#) og [The Image of the Other](#).

Tak til censorerne

Der skal lyde en stor tak til de beskikkede censorer, der har indsendt fyldige og interessante evalueringer af de prøveforløb, som de har deltaget i. Disse evalueringer har dannet grundlag for udarbejdelsen af dette dokument. Ligeledes tak til censorerne for at have medvirket til, at prøverne er blevet afviklet i en god, kollegial atmosfære, samt at den beskikkede censur har været til glæde og gavn for skolerne.